

Vackert Kulle-spö med beräkningsunderlaget som är matematik på hög nivå.

Än lever det klassiska träspöet

Exotiska material, avancerade datasimuleringar och högteknologiska tillverkningsmetoder är vardagsmat i tillverkningen av dagen flugspön. Men det finns de som fortfarande föredrar belt bantverksmässigt tillverkade träspön.

Byggandet av träspön har alltid varit ett mysterium för mig. Jag finner det osannolikt att man med enkla handverktyg kan klyva och hyvla till bambustockar så att toppen av ett spö får en diameter på runt 1,4 millimeter eller till och med ännu mindre!

Då skall man komma ihåg att klingen i normalfallet består av sex ribbor som limmas ihop. Att ribborna kan hyvlas med

en tapering som ger önskad spöaktion förefaller som trolleri.

Bara detta är skäl nog för en mindre djupdykning i ämnet träspöbyggnation.

Kunnig spöbyggare

Nu gällde det att hitta en kunnig spöbyggare som var villig att dela med sig av sina hemligheter.

I en artikel läste jag om ett spöbyggarseminarium som hölls i Svärdsjö hos en man vid namn Nils Kulle. Då Svärdsjö ligger bara en fem-sex mil från Sandviken kunde Nils vara ett lämpligt intervjuoffer.

En dag i juli bänkade vi oss i Nils kök och började tala om fiske, spöbyggnation, taperingar, kastteknik och så vidare.

Nils har alltid varit intresserad av natur och fiske och tillsammans med sin svärfar förlade han varje sommar två veckor i svenska eller norska fjällvärlden. Till en början fiskade de i huvudsak med haspel-spön och drag samt med kastdupp och flugkast.

Nils svärfar var dock medlem i en fiskeklubb i Trollhättan där man lyckades förmå honom att inse att det här med flugfiske var något för honom. Han köpte ett flugspö och

lärde sig hjälpligt att kasta.

Nils försökte också svinga flugspöt även om flugorna i början mest hamnade i fiskeshatten och i de få buskar som finns i fjäl-len.

Bra kastteknik

Aktiviteten var dock så pass positiv att Nils köpte sig ett eget spö. Det var ett gult Arjon glasfiberspö med en Rimfly flugrulle, lina och fem flugor köpt för sextio kronor på Domus i Åkersberga.

Nils insåg att korrekt kastteknik var A och O och han anmälde sig till en flugfiskekurs där Dick Riberg lärde honom bra kastteknik samt överförde insikter om hur man gör sig ett spö av bambu.

Intresset för flugfiske var nu väckt på allvar men flugspöt var inte det allra bästa och ett nytt måste anskaffas.

Träspön var det som gällde. Det fanns dock en hake. Priset. Bra träspön är och kommer att förbli kostsamma.

För att råda bot på det problemet beslöt Nils att börja bygga egna spön. Det var ju ett enkelt och billigt sätt att skaffa sig flugspön. Det var i alla fall det han trodde innan han börjat.

För att komma i gång gick Nils 1985-86 en spöbyggarkurs hos Böril Johnsson från Fors med verkstad i Horndal. Det blev många resor dit från Falun de kommande åren.

Bambunberoende

Arbetet med bambun blev mer och mer beroendeframkallande.

Och det är själva hantverket som lockar. Att med handverktyg skapa flugspön på samma sätt och med samma metoder som de första träspöna tillverkades.

Efter en tid insåg Nils att det inte gick att åka till Horndal varje gång det skulle jobbas med träspöna, utan egen utrustning började så sakta anskaffas.

Så i stället för att köpa "dyra" färdiga spön i sportfiskebutiken för några tusenlappar slutade det hela med en tillverkningsutrustning för tiotusentals kronor. Så kan det gå när man skall spara...

Längden på Nils träspön är sju till åtta fot för linklass fyra-fem, högst sex. Längre och kraftigare spön blir för tunga och jobbiga. Det här är med andra ord finlirarspön för små och intima vatten där kastlängd och tunga flugor får stryka på foten för precis placering av små delikata flugor.

Nils föredrar den amerikanska lite snabbare spöaktionen som han även då vässar med egna taperingar som gör dem ännu något snabbare. Men man skall komma ihåg att hans spön jämfört med moderna kolfiberspön dock är relativt långsamma.

Testar 20 spön

Efter tre timmar under ett intensivt diskuterande där kunde vi inte hålla oss från spöna längre.

Vi började provkasta några av Nils femtiotal spön som fanns uppställda längs väggarna. En tredjedel av hela hans byggproduktion som pågått i över tjugo års tid.

Jag måste erkänna att det här var första gången som jag hade tillfälle att provkasta träspön med taperingar framtagna av storerheter som till exempel Young, Payne, Dickerson och Garrison. Men även av svenska byggare som Stefan Broms och Kent-Erik Hytter. Samt Nils egna.

Fram till nu har jag haft en minst sagt tveksam inställning till träspön.

Vad kan träspön egentligen tillföra fisket och kastandet i dag? Man kan ju idag ta fram vilken spöaktion som helst och där använda

synnerligen avancerade material, material som många gånger kommer från flyg- och rymdindustrin.

Efter en timmes intensivt kastande där jag hann med ett tjugotal träspön måste jag erkänna att dessa spön kastade mycket bra. Inte nödvändigtvis bättre än moderna flugspön, men väl så bra.

De spön jag testade var dock överraskande snabba i sin aktion, vilket Nils även bekräftade. Många klassiska amerikanska taperingar "hottar han upp" lite för att få snabbare och kanske modernare aktion som ger smala fina linbågar.

Favoritfiske

Nils fiskar gärna öring och harr i små strömmade vatten där hans korta långsamma spön kommer till sin rätt. Gärna då med egenhändigt bundna torrflugor i de allra minsta storlekarna.

Att Nils även är en mästare på flugbindning kunde jag själv konstatera vid mitt besök. Nils visade mig de allra mest utsökta flugor man kan tänka sig bland annat av mönster från Wales, så kallade Witch-flugor komponerade av H.A. Rolt. Det är ganska enkla Palmerbundna flugor som passar alldeles utmärkt för i första hand harr. Nils flugor är dock lätt modifierade utan att grunden har rubbats. Det är med hackel från en modern tuppsaddel lätt att binda dessa i små storlekar.

Ett vattendrag som nog kan rankas som hans favoritvatten är den å ovanför Duved som heter Medstuguån. Det är en härlig liten å där fisket är privat och som har allt, vacker natur med underbart vackra öringar och som inte ligger alltför långt borta.

Nils är ingen troféfiskare utan det är den totala fiskeupplevelsen, som eftersträvas. Kaffepannan ska vara med. Men det är klart biter en stor fisk är det ju aldrig fel. Största öring är tvåkilosöring från Acktjärn i Linghed, grannsokna till Svärdsjö, samt en harr på fina 1,4 kilo som togs i Kaitumälven. Flugan i Kaitum var en fluga från Mora komponerad av Gösta Helldal och Jonas Gezelius. Den sistnämnde en skicklig träspöbyggare från Boda i Svärdsjö.

TORSTEN MYREFORS

Skribenten är flitig flugfiskare sedan drygt 30 år och faktaredaktör för Flugfiske-Guiden.

Nils Kulle granskar ett av de spön han tillverkat med enbart handverktyg.

Namn: Nils Kulle

Ålder: 65

Familj: Hustru Kristina

Bor: Svärdsjö

Gör: Arbetshygieniker på Arbetsmiljöverket

Annan hobby: Tradjazz